

CARTE~VECHIE~ROMANEASCA

MUZEUL~MUNICIPIULUI~BUCURESTII

PALATUL SUTU

PALATUL SUTU

CARTE
VECHE ROMANEASCA
COLECTIA M. M. B.

Muzeul Municipiului Bucuresti
Decembrie 2002

I. I. M. B,
BIBLIOTECA

Nr. INVENTAR 52532
COTĂ

061.4
Cod

*Intreaga noastră gratitudine celor
care ne-au sprijinit stiintific, moral
si material:*

*Dl. IONEL IONITA Director M.M.B.
Dl. PETER PETERSON*

*D-na PAULA ERHAN
Dl. CRISTIAN PODOLEANU
Dl. BOGDAN IORDANESCU*

*D-ra LILIANA DAVID restaurator Muzeul Memorial Mihai Eminescu
.Dl. EUGEN COSTACHE restaurator Biblioteca Academiei Romane
Pr. ION ADRIAN ALEXANDRESCU*

*Muzeul Tiparului - TARGOVISTE
CASA MEMORIALĂ TUDOR ARGHEZI*

ORGANIZATORI:

*MUZEUL MUNICIPIULUI BUCURESTI
SECTIA CONSERVARE RESTAURARE
LABORATORUL RESTAURARE CARTE VECHE, DOCUMENT*

*ALEXANDRINA OLARIU
ROXANA DIACONU
RODICA ANTONESCU*

*restaurator carte veche, document, legatura
restaurator carte veche, document
restaurator grafica artistica, sef sectie*

Multumirile noastre participantilor:

*FELICIA TONITA muzeograf
CRISTIAN BUNGIU inginer
BIBLIOTECA M.M.B.
SERVICIUL TEHNIC*

*Dedicate to
Irina and Peter*

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 7484

NOUL
TESTAMENT
SAU
IMPACAREA SAU LEGEA NOUA
A LUI IISUS HRISTOS DOMNULUI NOSTRU
IZVODITA CU MARE SOCOTINTA DIN
IZVOD GRECESCU SI SLAVONESCU PRE
LIMBA ROMANEASCA, CU INCHINAREA
SI PORUNCA DENPRE UNA CU TOATA
CHELTUIALA,
A MARIEI SALE
GHEORGHE RACOTZI
CRAIUL ARDEALULUI
TIPARITU-S-AU INTRUA MARIEI SALE
TIPOGRAFIE DENTAIU NOU
IN ARDEAL IN CETATEA
BALGRADULUI

*ANII DE LA INTRUPAREA DOMNULUI SI
MANTUIITORULUI NOSTRU II HR. 1648
LUNA LUI GENUARIU*

Noul Testament

“Un document al unitatii limbii literare romanesti” (Dan Simionescu)
Reprezinta prima traducere a Noului Testament in limba romana. Talmacirea facuta dupa izvoare grecesti, slavonesti si latinesti, a fost inceputa de ieromonahul Silvestru si corectata de mitropolitul Simion Stefan.

Lucrarea reprezinta o deosebita importanta nu numai ca valoare religioasa, dar si filologica. Traducatorii s-au straduit ca pe langa textul propriu-zis sa faca comentarii, trimiteri la alte capitole si versete, sa explice cuvinte cu circulatie restransa si sa adopte neologisme. Astfel textul putea fi inteleas de toti romanii indiferent de teritoriul pe care se aflau. In acest fel s-a contribuit la dezvoltare si afirmarea limbii romane ca limba unitara “cuvintele trebuie sa fie ca banii, ca banii aceia sunt buni cari umbla in toate partile”.

Legatura cartii este din scoarte din lemn imbricate in piele de culoare brun-roscat, ornamentata cu chenare si motive vegetale. Pe coperta anterioara este imprimata scena Rastignirii.

Titlul este tiparit in rosu si negru, incadrat de un chenar ornamental. La inceputul capitolelor sunt prezente frontispicii, iar pe verso-ul foii a patra este reprezentata Cina de la Mamvri.

Urmeaza o predoslovie inchinata domnitorului, apoi o predoslovie adresata cititorilor in care mitropolitul Simion Stefan precizeaza izvoarele folosite, talmacirea ieromonahului Silvestru fiind cu multe greseli.

Colectia M.M.B. Nr inv 26 660

CHIRIACODROMION
SAU
EVANGHELIE INVATATOARE
CARE ARE INTRU EA CAZANII LA TOATE
DUMINICELE PRESTE AN SI LA PRAZNICELE
DOMNESTI SI LA SFINTII CEI NUMITI.
ACUMA INTAI INTRU ACESTA CHIP ASEZATA
SI TI PARITA SI MAI LUMINAT IN LIMBA
RUMANEASCA DIORDOSIT.
SUPT BIRUINTA PREA LUMINATULUI SI
INALTATULUI
IOSIF LEOPOLD
CRAIUL BUDEI SI AL TARII UNGURESTI
SI AL ARDEALULUI.
FIIND GUVERNATOR TARII MARIA SA BAMFI
GHEORGHE
CU BLAGOSLOVENIA PREA SFINTITULUI KIR
ATANASIE MITROPOLITUL TAREI
INSFANTA MITROPOLIE IN BALGRAD
IN ANUL DE LA MANTUIREA LUMII 1699.

Chiriacodromion

Cartea reprezinta o culegere de cantari bisericesti, cazanii citite la duminici si sarbatori. Este prima data cand se foloseste termenul "chiriacodromion" in limba romana. Cuprinde "Cazania" lui Varlaam de la 1643 din Moldova.

Tipograful Mihail Istvanovici trimis din Tara Romaneasca tipareste in acelasi an o "Bucoavna", primul abecedar.

Cartea este legata in piele de vitel, de culoare brun-roscat, cu scoarte de lemn de esenta tare. Pe coperta anterioara este imprimata o cruce incadrata de un chenar cu motive florale. Pe coperta posterioara sunt imprimate aceleasi motive florale iar central se afla o rozasa.

Foaia de titlu este tiparita in rosu si negru cu textul incadrat de un chenar simplu. Pe verso-ul foii de titlu se afla o xilogravura reprezentand Sf. Treime la Stejarul din Mamvri. Imaginea este insotita de opt versuri de slava inchinate Sf. Treimi, hramul cetatii Balgradului.

Urmeaza o predoslovie inchinata Mitropolitului Atanasie de catre tipograful Mihai Istvanovici.

Cazaniile incep cu Duminica Vamesului si Fariseului, care marcheaza inceputul Triodului. Textul tiparituri e inscris intr-un chenar liniar si e bogat ornamentat cu initiale. Fiecare cazanie e marcata printr-un frontispiciu figurativ reprezentandu-L pe Iisus Hristos in ipostaza Deisis sau incadrat de apostoli. Cazaniile se incheie cu viniete sau mici xilogravuri ce reprezinta sfintii care au fost pomeniti in pericopa evanghelica respectiva.

In incheiere tipograful adreseaza un cuvant cititorilor si cateva versuri de multumire catre Dumnezeu pentru reusita tiparirii.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 13 474

**SFANTA SI DUMNEZEIASCA
EVANGHELIE
ELINEASCA SI RUMANEASCA, INTAIU
ALCATUITA INTRAMANDOVA LIMBILE
SI DUPA GRECEASCA BISEARICII
ORANDUIALA ASEZATA CU A BLAGOCISTIVULUI
PREA LUMINATULUI SI MARECUVIINTATULUI
DOMN SI OBLADUITORIU A TOATA UNGROVLAHIA
IOAN CONSTANTIN BASARAB VOEVOD,
PORUNCA SI CHELTUIALA
SPRE CEA DE OBSTE A PRAVOSLAVNICILOR
FOLOSINTA
INDREPTAND CARMA PRAVOSLAVII
PREA SFINTITULUI MITROPOLIT KIR
TEODOSIE
IN ANUL MANTUIRJI 1693
SI S-AU TIPARIT INTRU SFANTA
MITROPOLIE A UNGROVLAHIEI.**

Evanghelie

Cuprinde partile (pericopele) din Sfintele Evanghelii scrise de cei patru evanghelisti Matei, Marcu, Luca si Ioan, asa cum se folosesc ele la serviciul divin din tot cursul anului bisericesc.

Cartea a fost tiparita la 1693 in timpul lui Constantin Brancoveanu, care a poruncit "sa se de la pravoslavnici in dar".

Cartea este legata in piele de vitel colorata in verde, bogat imprimata si ornamentata prin aurire. Pe coperta anterioara sunt imprimati conform canoanelor cei patru evanghelisti, iar in medalion este reprezentata Invierea. Pe coperta posterioara, in medalion este imprimata Rastignirea.

Foaia de titlu este tiparita in rosu si negru cu textul pe doua coloane, una in greceste, cealalta in romaneste, incadrate de un chenar cu elemente arhitecturale. In colturile chenarului sunt medalioane care ii reprezinta pe cei patru evanghelisti. In partea superioara a paginii este reprezentat Iisus Pantocrator, iar in cea inferioara Sfintii Constantin si Elena.

Pe verso-ul foii de titlu este tiparita stema Tarii Romanesti incadrata de cuvintele "cu mila lui Dumnezeu Ioan Constantin Basarabu Voevoda Domn si stapanitor peste tota Ungrovlahia".

Inceputul fiecarei Evanghelii este marcat de un frumos frontispiciu figurativ reprezentand Deisis, Iisus Prunc sau Invierea si o xilogravura a sfantului evanghelist respectiv.

Colectia M.M.B. Nr. inv. 14 968

*SFANTA SI DUMNEZEIASCA
EVANGHELIE*

*CAREA INTR-ACESTA CHIP TOCMITA DE PRE
ORANDUIALA GRECESTII EVANGHELII,
ACUM INTAI S-AU TIPARIT*

*DIN PORUNCA SI CU TOATA CHELTUIALA PREA
LUMINATULUI SI PREA INALTATULUI DOMN SI
OBLADUITORIU A TOATA TARA ROMANEASCA*

IO SERBANK; VOEVOD, ADEVARATUL

*NEPOT PREA BUNULUI BATRAN SERBAN BASARAB
VOEVOD*

*INTRU FOLOSUL SI INTELEGERE A PRAVOSLAVICII
RUMANESTI BISERICI*

ISPRAVNIC FIIND PREA SFINTITUL KIR

*TEODOSIE MITROPOLITUL TARII SI
EXARHUL LATURILOR*

INSCAUNUL MITROPOLIEI BUCURESTILOR

TIPIARINDU-SE LA ANUL DE LA SPASENIA LUMII 1682

Evanghelie

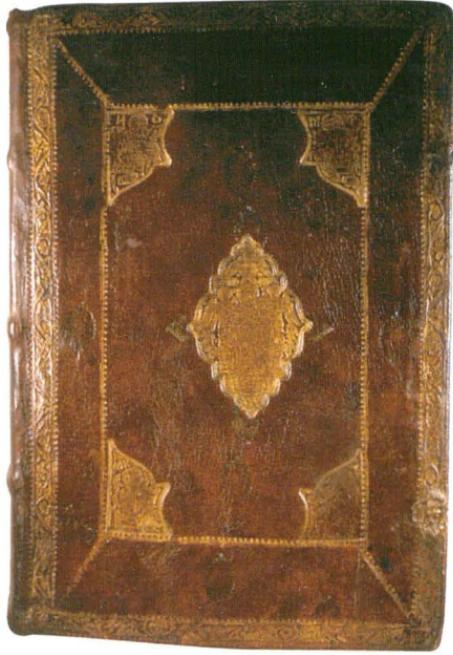
Legatura este in piele de vitel colorata brun-roscat, imprimata si ornamentata prin aurire, cu reprezentari ale Sf. Evanghelisti in colturi, Invierea in medalion central pe coperta anterioara si Rastignirea pe coperta posterioara.

Textul cartii este tiparit in rosu si negru. Oglinda textului e incadrata de chenare liniare.

Titlul este tiparit cu cerneala rosie si este incadrat de un frumos chenar ornamental. Pe margini sunt reprezentati in medalioane Sf. Apostoli, in partea superioara a foii de titlu este reprezentarea Deisis, iar in partea inferioara Adormirea Maicii Domnului.

Pe verso-ul foii de titlu se afla stema domnitorului insotita de zece versuri de stema.

Fiecare evanghelie e marcata de frontispicii si xilogravuri ale evanghelistului respectiv.

Colectia M.M.B. Nr. Inv 14 418

"SFANTA SI DUMNEZELASCA
 EVANGHELIE
 ACUM INTAI TIPARITA INTRU A DOUA
 DOMNIE A TARII ROMANESTI, A PREA
 INALTULUI DOMN
 IO GRIGORIE GHICA VOEVOD
 LARA CU BLAGOSLOVENIA SI TOATA CHELTUIALA
 A PREA SFINTITULUI
 KIR NEOFIT CRITEANUL
 MITROPOLITUL A TOATEI TARII
 RUMANESTI SI EXARHUL PLAIURILOR
 SI SAU TIPARITA CU SCARA DUPA
 ORANDUIALA CEI GRECESTI
 IN SFANTA MITROPOLIE IN BUCURESTI
 LA ANII DE LA ZIDIREA LUMII 7258(1750)
 DE BARBU BUCURESTEANUL TIPOGRAFUL"

Evanghelie

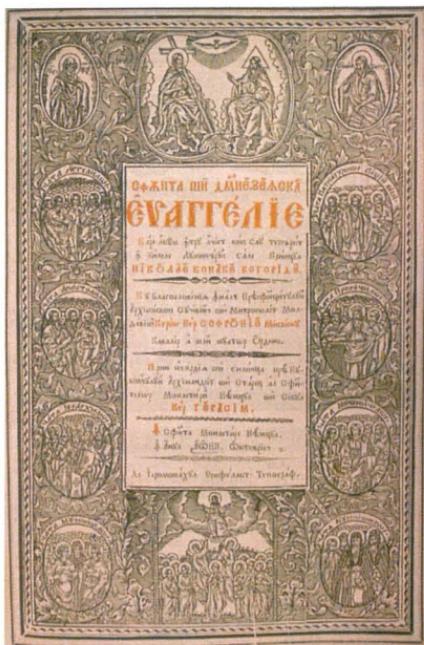
Cartea are o frumoasa legatura in piele de cal, colorata in brun-roscat, imprimata si aurita.

Pe coperta anteroara sunt reprezentati Sf. Evanghelisti in colturi si Maica Domnului Imparateasa in medalion. Pe margine e imprimat un chenar cu motive vegetale. Aceleasi reprezentari sunt imprimate si pe coperta posterioara.

Textul este tiparit in negru si rosu, pe doua coloane incadrate de chenare.

Titlul este incadrat de un chenar cu motive vegetale, iar in partea superioara a paginii se afla reprezentat Deisis.

Gravurile cu evanghelisti sunt la fel cu cele din Evanghelia greco-romana de la 1693.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 4080

52532

**SFANTA SI DUMNEZEIASCA
EVANGHELIE**
 CARE INTRU ACEST CHIP S-AU TIPARIT
 IN ZILELE LUMINARII SALE PRINTUL
 NICOLAE CONACHE BOGORIDI
 CU BLAGOSLOVENIA INALT PREASFINTITULUI
 ARHIEPISCOPUL SUCEVEI SI MITROPOLITUL MOLDOVIEI
 KIRIU SOFRONIE MICLESCU
 CAVALERA MAI MULTOR ORDINE
 PRIN OSARDIA SI SILINTA PREACUVIOSULUI
 ARHIMANDRIT SI STARET AL SFINTELOR
 MONASTIRI NEAMTUL SI SECUL
 KIR GHERASIM
 IN SFANTA MONASTIRE NEAMTUL
 IN ANUL 1858 OCTOMBRIE 2
 DE IEROMONAHUL TEOFILACT TIPOGRAF

Evanghelie

Scoartele de lemn ale cartii sunt invelite in catifea de culoare rosu inchis si acoperite de o ferecatura de argint traforata si prelucrata manual. Pe coperta anteroara este reprezentata Invierea cu cei patru evanghelisti in colturi, iar pe cea posterioara este reprezentata Rastignirea. Pe cotorul ferecaturii sunt incizate numele autorului si data "pomeneste Doamne pre robul tau Manolachi Sturza si tot neamul 1820 august 15".

Textul este tiparit pe hartie industriala cu negru si rosu si este bogat in litere ornamentale, frontispicii si gravuri la pericopele mai importante. Fiecare evanghelie incepe cu gravura evanghistului respectiv.

Transa cartii este ornamentata prin aurire.

Titlul este incadrat intr-o frumoasa gravura cu motive vegetale si reprezentari in medalioane. In partea superioara a foii de titlu este reprezentata Sf. Treime alaturi de Maica Domnului si Sf. Ioan Botezatorul. In dreapta titlului sunt reprezentate Cetele Arhanghelilor, Apostolilor, Ierarhilor si Mucenitelor, iar in stanga sunt Cetele Patriarhilor, Prorocilor, Mucenicilor si Cuviosilor. Sub titlu este reprezentata Inaltarea la cer a Domnului, scena ce se reia si pe verso-ul foii de titlu.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 21 229

*INDREPTAREA LEGII
 CU DUMNEZEU
 CAREA ARE TOATA JUDECATA
 ARHIEREASCA SI IMPARATEASCA DE VINILE
 PREOTESTI SI MIRENESTI
 PRAVILA SFINTILOR APOSTOLI ACEALE ZISE
 SAPTE VINI SI TOATCEALE N...
 LANGA ACEASTEA SI ALE SALE...
 LUMII VASILI VEL. TIMOTEI, NICOLAE
 TEOLOGIA DUMNEZEIESTILOR BOGOSLAVI
 SCRISE MAI INAINTE SI
 TOCMITE CU PORUNCA SI INVATATURA
 BLOCESTIVULUI IMPARAT KIR JOAN COMNENUL
 DE CUVANT DIACONAL MAREI BISERICI LUI
 DUMNEZEU SI PAZITOR DE PRAVILA KIR ALEXIE ARISTINUL
 IARACUM DENTAI PREPUS TOATE DE PRE ELINESTE
 PRE LIMBA RUMANEASCA. CU NEVOINTA SI OSARDIA SI CU
 TOATA CHELTUIALA A PREA SFINTULUI DE HRISTOS*

KIR STEFAN CU MILA LUI DUMNEZEU MITROPOLIT
TARGOVISTII SI EXARHUL PLAIURILOR SI A TOATA
ANUL LUI HR 1652
UNGROVLAHIA. INTARGOVISTE IN TIPOGRAFIA
PREA BUNULUI MIEU DOMNIO MATEI BASARAB
IN SFANTA MITROPOLIE IN CASA INALTARII
DOMNULUI NOSTRU II HR

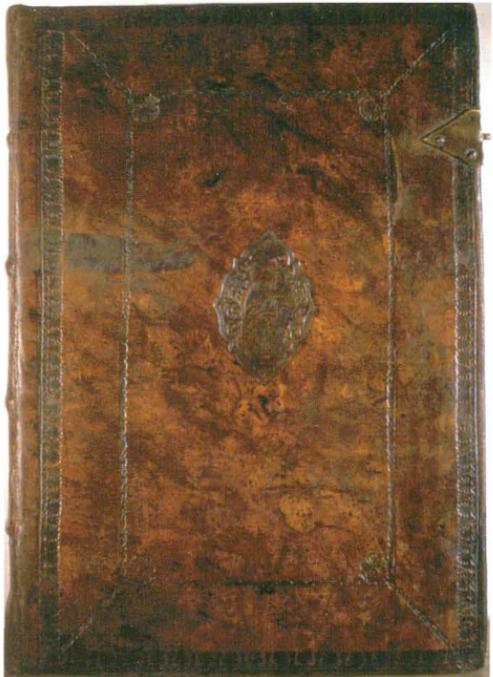
Indreptarea legii

Cuprinde notiuni de drept canonic, definitia gramaticii, fapte culturale, informatii despre alfabetul slav, nomenclatura dregatorilor si atributiile lor, precum si un tratat de epistolografie, un manual cu metode de corespondenta protocolara intre aristocratia clericala si cea laica. De asemenea exista articole care combat unele superstitii despre strigoi, varcolaci s.a. Este considerata prima carte juridica si contine legiferarea inaspririi situatiei iobagilor in relatiile lor cu marii feudali.

Cartea este legata in piele de vitel de culoare neagra, neimprimata, cu scoarte de lemn.

Textul cartii este tiparit in rosu si negru si este infrumusetat cu litere ornamentale, frontispicii si cateva gravuri reprezentand sinoadele ecumenice, pe Sf. Vasile cel Mare, Iisus Judecator s.a.

Titlul este inscris intr-o frumoasa gravura cu imagini ale sfintilor. Astfel, in registrul superior este infatisata scena Inaltarii incadrata de Sf. Arhidiacon Stefan si Sf. Grigorie, In dreapta textului se afla Sf. Antonie cel Mare si Sf. Gheorghe, iar in stanga Sf. Nicolae si Sf. Teodor Tiron. In registrul inferior al gravurii este reprodusa stema Tarii Romanesti incadrata de Sf. Muc. Mercurie si Teofila in dreapta, iar in stanga de Sf. Dimitrie si Teodor Studitul.

Л. А. Голенищев-Кутузов.
Пётр Фёдорович.
Константина Григорьевича, сына моего брата, на
имя которого я и назвал сына моего.

Táca, Nepál.

Καὶ οὐ διεγεντορούσιν· ἦτορ Αρχελάνη· εἰ
διτὸς ἀστεῖον διεγεντορούσιν λέγει Θρέπης την
πολυτελήν Αρχελάνην θύματα πόστρα σὺν γέ-
ει φέτη μεταρρυθμούσκειρα; οὐδὲν πόρον ἀποτι-
μήνεις νεώτερον, οὐ διαπαρίνη αὐτοτερόν ήτ-
τοντες, Θρέπης σένος κρήπεις εἰς την φερετήν
πρωτείᾳ πραγμάτευεται πηγαδάνων, οὐ δικαίασατε-
ις τε η ανεπιπλάνη ψηφίζει την θύματα θεού της Αιώνα
γρηγορεῖσθα τελεότατη θάνατον, οὐδὲ είτε Θρέπης
πιλεγάτης την φορά την πολυτελήν Αρχελάνην
καταβάλλει.

Ἐρέμη Βεστία τοποθετεῖται, κάτισται μέχρι της περιβόλου πεπλανημένη περιστροφής. Τοποθετεῖται στην αριστερή πλευρά της πύλης επιτύμβιος σταύλος με δύο στήλα, οι οποίες αποτελούνται από μάρμαρο.

*P*rimū in Eēme gāni nēye p̄lenimōpiō.

Мъда, мъ пръвъ Алигатор

Ἀρπίην μὲν οὐδὲν τοῦτον ἀπειπόμενον, τὸ μὲν ἔν

Colectia M.M.B., Nr. Inv 9886

Cartea este legata in piele de vitel colorata brun deschis, marmorata si imprimata cu doua chenare cu motive vegetale. Pe coperta anteroara este reprezentata Maica Domnului cu Pruncul.

Volumul este incomplet avand adaugate file manuscrise la inceputul si sfarsitul cartii.. Textul manuscris este scris caligrafic cu cerneala neagra si rosie si reprezinta o patrime din blocul cartii.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 11 283

"CHEIA INTELESULUI"

*SCRISA PRE LIMBA RUMANEASCA CU OSIRDIA
PREA SFINTITULUI KIR VARLAAM MITROPOLITUL
UNGROVLAHIEI
IN ZILELE PREA LUMINATULUI DOMN
IO SERBAN VOEVOD
SI S-AU TIPARIT INTAIU IN MITROPOLIA BUCURESTILOR
ANII DOMNULUI 1678"*

Cheia Intelesului

Cuprinde cazanii la duminici si sarbatori de peste an, traduse din slavona.

Cartea este legata in piele de vitel, de culoare neagra, imprimata. Pe coperta anterioara este imprimat in medalion Iisus Pantocrator, iar pe cea posterioara Imparatorul David.

Textul este tiparit pe hartie manuala, cu cernela neagra.

Foaia de titlu este bogat ornamentata cu simboluri ce reprezinta o cheie, un semanator, o sabie, etc. si citate din profetii Vechiului Testament. Pe verso este tiparita stema Mitropoliei Ungrovlahiei. Cartea incepe cu o predoslovie a Mitropolitului Varlaam, adresata cititorilor.

Oglinda textului este incadrata intr-un chenar liniar. Exista o singura xilogravura reprezentind pe Iisus Judecator semnata de Ivan Bacov. La inceputul fiecarei cazanii sunt prezente frontispicii florale si litere ornamentale

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 46 526

APOSTOLUL CU DUMNEZEU SVANTUL
 CARE INTRU ACESTA CHIP TOCMIT DE PRE
 ORANDUIALA GRECESCULUI APOSTOL
 ACUM INTAI S-AU TIPARIT
 DEN PORUNCA SI CU TOATA CHELTUIALA PREA
 LUMINATULUI SI PREA INALTATULUI DOMN SI
 OBLADUITORIU A TOATA TARA ROMANEASCA
 IO SERBANK; VOIEVOD, ADEVARATUL NEPOT
 PREA BUNULUI BATRAN SERBAN BASARAB VOEVOD
 INTRU FOLOSUL SI INTELEGEREA PRAVOSLAVNICII
 RUMANESTI BESEARICI
 IS PRAVNIC FIIND PREA SFINTITUL KIR
 TEODOSIE MITROPIOLITUL TARII SI
 EXARHUL LATURILOR
 IN SCAUNUL MITROPOLIEI BUCURESTILOR
 TIPARINDU-L
 LA ANUL DE LA SPASENIA LUMII 1683

Apostol

Carte de slujba ce cuprinde pericopele citite la cultul divin din Faptele Apostolilor, cele paisprezece epistole pauline si cele sapte epistole sobornicesti. Ordinea citirii pericopelor incepe cu Duminica Pastilor cand se citeste din Fapte pana la Rusalii. Dupa Rusalii se citeste din epistole.

Cartea este imbracata in piele marmorata si imprimata cu chenar si medalion.

Foaia de titlu este bogat ornamentata cu un chenar cu elemente arhitecturale. In registrul superior este infatisat in medalion Mantuitorul Iisus Hristos, iar in cel inferior este reprezentata Adormirea Maicii Domnului. In dreapta si stanga titlului se afla Sf. Apostolii Petru si Pavel.

Pe foaia a treia este gravat Sf. Apostol Luca in atelierul de pictura cu paleta, pensulele si icoana Maicii Domnului Indrumatoarea pe sevalet.

Gravurile sunt semnate de ieromonahul Damaschin Gherbest si sunt datate cu cifre arabe, 1683.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 27 642

"APOSTOL

CE ARE INTRU SINE FAPTELE SI
 POSLAVIILE APOSTOLILOR, CE SA
 CITESC IN BISEARICA TOTDEAUNA
 ACUM DE IZNOAVA TIparit si cu
 Mai bune indreptari diordosit
 Si adaugit, asezat dupa
 urmarea celui grecesc.
 IN ANUL DINTAI DIN INTAIA DOMNIE
 A LUMINATULUI DOMN
 IO MIHAI CONSTANTIN SUTU VOEVOD
 CU BLAGOSLOVENIA SI CU CHELTUIALA
 PREA SFINTITULUI MITROPOLIT AL
 UNGROVLAHIEI KIR. GRIGORIE
 INTRU A DOUAZECI SI PATRU DE ANI AI
 ARHIEPISCOPIEI PREA SFINTIEI SALE
 S-AU TIparit la BUCURESTI DE
 TIPOGRAFIA DIN SF. MITROPOLIE
 ANII DE LA NASTEREA LUI HRISTOS 1784
 DE STANCU TOMOVICI TIPOGRAFUL"

Apostol

Cartea este legata in piele de vitel colorata brun inchis, fara imprimeuri.

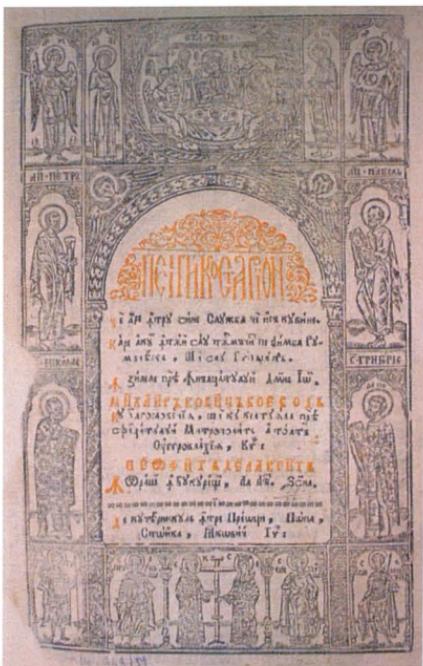
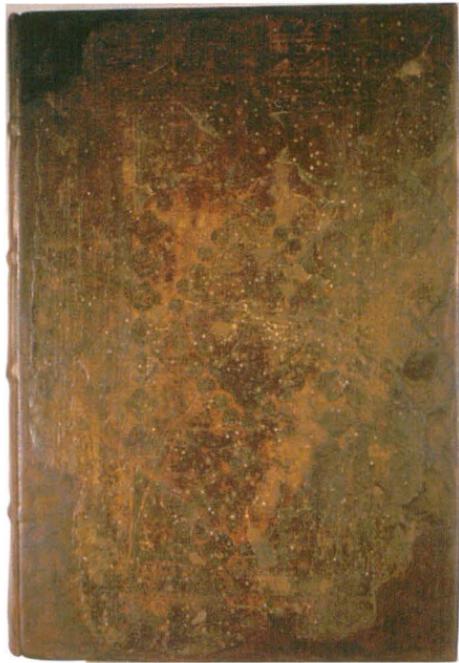
Textul este tiparit in negru si rosu, infrumusetat cu litere ornamentale la inceput de paragraf.

Capitolele sunt marcate prin frontispicii figurative reprezentand scena Invierii, Deisis sau Inaltarea.

Pe verso-ul foii a doua se afla o xilogravura reprezentand soborul Sf. Apostoli.

Titlul este inscris intr-o frumoasa xilogravura ce contine scene din viata Maicii Domnului, (Adormirea Maicii Domnului, Intampinarea Maicii Domnului, Nasterea si Intrarea in Biserica). In stanga titlului se afla scene din viata Mantuitorului Iisus Hristos (Pogorarea de pe Cruce, Rastignirea, Schimbarea la fata, Nasterea, Bunavestire).

In colturile de jos ale foii de titlu se afla Sf. Evanghelisti Luca si Ioan.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 14 969

PENTICOSTARION
CE ARE INTRU SINE SLUJBA CE I SA CUVINE
CARE ACUM INTAI S-AU TIPARIT
IN ZILELE PREA INALTATULUI DOMN
IO MIHAI RACOVITA VOEVOD
CU BLAGOSLOVENIA SI CU CHELTUIALA
PREA SFINTITULUI MITROPOLITA TOATA
UNGROVLAHIA, KIR
NEOFIT DE LA CRITA
IN ORAS IN BUCURESTI LA LEAT 1742
DE CUCEARNICUL INTE PREOTI
POPA STOICA IACOVICI TIPOGRAFUL

Cuprinde randuiala serviciilor dumnezeisti din perioada Pentecostarului, care se intinde din Duminica Invierii pana in Duminica Tuturor sfintilor, prima dupa Rusalii. Contine imne de slava, de bucurie si de preamarire a Invierii Domnului.

Scoartele de lemn ale cartii sunt imbracate in piele de vitel, colorata brun deschis, bogat imprimata si aurita cu un chenar cu motive florale. Pe coperta anterioara este imprimata in medalion scena Rastignirii iar in colturi sunt reprezentati cei patru evanghelisti.

Foaia de titlu este frumos ornamentata cu titlul tiparit in negru si rosu si inscris intr-o gravura. In partea superioara o foii de titlu este reprezentata Sf. Treime la Mamvri cu Maica Domnului si Arhanghelul Mihail in dreapta si Sf. Ioan Botezatorul in stanga. Pe lateral sunt reprezentati Sf. Apostoli Petru si Pavel si Sf. Nicolae si Grigorie.

In registrul inferior al paginii se afla Sf. Imparati Constantin si Elena avand in dreapta Pe Sf. Muc. Gheorghe si Procopie iar in stanga pe Sf. Muc Ecaterina si Dimitrie.

Intreg textul este tiparit in rosu si negru si infrumusetat cu gravuri ce redau scene din viata Mantuitorului, frontispicii cu medalioane reprezentand Deisis, Iisus Pantocrator sau Iisus copil si viniete sau cul de lamp.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 10 790

**MINEIVL
LUNA LVI IUNIE
CARELE S-AU TIPARIT ACUM INTAIU
RUMANESTE IN ZILELE PREA LUMINATULI
DOMN
IO ALEXANDRU IPSILANTI VOEVOD
CU BLAGOSLOVENIA PREA SFINTITULUI
MITROPOLITAL UNGROVLAHIEI
KIR GRIGORIE
PRIN NEVOINTA SI TALMACIREA IUBITORULUI
DE DUMNEZEU KIR FILARET
EPISCOPUL RAMNICULUI IN
SFANTA EPISCOPIE A RAMNICULUI
LA ANUL DE LA HRISTOS 1780
DE POPA CONSTANTIN TIPOGARFUL RAMNICULUI
SI DE POPA CONSTANTIN MIHAIOVICI TIPOGRAFUL**

Face parte din cartile cu cuprins alcătuit de Biserică și conține imnele din randuiala Vecerniei, Utreniei și a Liturghiei din fiecare zi a anului împărțit pe luni.

Cartea este legată în piele de vitel de culoare neagră, bogat imprimată. Pe coperta anterioară este imprimată în medalion scena Rastignirii încadrată de un cenușar cu motive geometrice și florale. Pe toata suprafața copertei posterioare sunt imprimate motive vegetale.

Titlul cartii este tipărit în negru și roșu și este încadrat de un cenușar figurativ. În registrul superior este reprezentată Sf. Treime între Maica Domnului și Sf Ioan Botezatorul. În dreapta titlului sunt redăti de sus în jos Sf. Ioan Damaschinul, Sf. Teofil Monahul și Sf. Teodor Studitul, iar în stanga Sf. Cosma, Sf. Iosif Monahul și Sf. Mitrofan. În registrul inferior al cenușarului este reprezentat Sf. Nicolae încadrat de Iisus Hristos cu Sf. Ioan Zlataust și Maica Domnului cu Sf. Grigore Dialogul.

Catalogul M.M.B. Nr. Inv 14971

OCTOIH

ACUM INTR-ACESTA CHIP TALMACIT PRE
LIMBA ROMANEASCA SPRE INTELEGEREA DE OBSTE
SI TI PARIT.

IN ZILELE DE DUMNEZEU INALTATEI DOMNII A PREA
LUMINATULUI A TOATA TARA ROMANEASCA
IO NICOLAE ALEXANDRU VOEVOD
CU BLAGOSLOVENIA SI CU CHELTUIALA PREA
SFINTITULUI MITROPOLITUL UNGROVLAHIEI
KIR DANIL

IN SFANTA MITROPOLIE A BUCURESTILOR
LA ANUL DE LA HRISTOS 1730
DE CUCEARNICUL INTRE PREOTI POPA STOICA
IACOVICI TIPOGRAFUL

Octoihul

Contine imnele cantate la serviciul dumnezeiesc din fiecare zi a saptamanii pentru toate cele opt glasuri(moduri de cantare). Cantarile se impart in trei grupe: cele de la Vecernie, cele de la Utrenie si de la Liturghie. Fiecare glas tine o saptamana, asa incat Octoihul se canta in intregime timp de opt saptamani, dupa care se incepe iar cu glasul intai.

Cartea este legata in piele de vitel colorata brun inchis, imprimata si ornamentata prin aurire, cu chenare finiare si motive vegetale, iar in medalion este reprezentata Bunavestire.

Textul cartii este tiparit in negru si rosu, contine litere ornamentale, frontispicii si viniete.

Titlul cartii este incadrat intr-un chenar cu motive geometrice si florale. Pe verso-ul foii a doua este tiparita o gravura care il reprezinta pe Sf. Ioan Damaschinul, unul dintre autorii imnelor cuprinse in Octoih.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 50 325

OCTOIH
CE SA ZICE ELINEASTE SI PARACLITIC
ACUM IARASI A DOUA OARA TIPARIT IN
ZILELE PREABLAGOCESTIVEI SINGUREI STAPANTIOAREI
MAREI DOAMNEI NOASTRE IMPARATRITIEI
ECATERINEI ALECSIEVNEI A TOATA
RUSIA SI A MOSTEANULUI EI BLAGOCESTIVULUI
DOMNULUI CESAREVICI SI MARELUI CNEZ
PAVEL PETROVICI. CU BLAGOSLOVENIA
SI TOATA CHELTUALA PREASFINTITULUI
MITROPOLIT AL UNGROVLAHIEI KIR GRIGORIE
PRIN OSARDIA SI SARGUINTA PREACUVIOSIEI
SALE KIR FILARET ARHIMANDRITUL SFINTEI
MITROPOLI. IN BUCURESTI LA ANUL DE
LA ADAM 7282(1774)
DE POPA CONSTANTIN TIPOGRAFUL RAMNICULUI

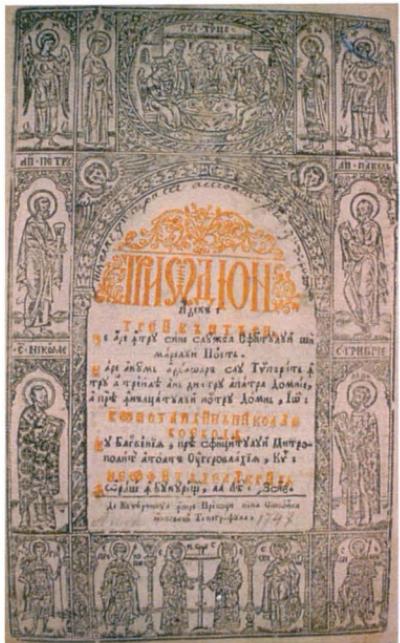
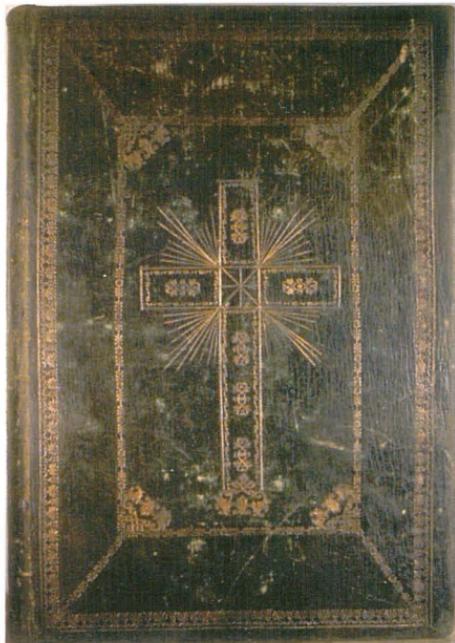
Cartea este legata in piele de oaie colorata brun inchis si imprimata simplu.

Textul este tiparit cu negru si rosu pe doua coloane. Sunt prezente frontispicii simple si litere ornamentale.

Foaia de titlu este frumos ornamentata cu titlul tiparit in negru si rosu si inscris intr-o gravura. In partea superioara o foii de titlu este reprezentata Sf. Treime la Mamvri cu Maica Domnului si Arhanghelul Mihail in dreapta, si Sf Ioan Botezatorul in stanga. Pe lateral sunt reprezentati Sf. Apostoli Petru si Pavel si Sf. Nicolae si Grigorie.

In registrul inferior al paginii se afla Sf. Imparati Constantin si Elena avand in dreapta pe Sf. Muc. Gheorghe si Procopie iar in stanga pe Sf. Muc. Ecaterina si Dimitrie.

Pe verso-ul foii de titlu se afla stema imparatesei Ecaterina a Rusiei, insotita de versuri de stema.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 3434

"TRIODION
 ADECA
 TREI CANTARI
 CE ARE INTRU SINE SLUJBA SFANTULUI SI
 MARELUI POST
 CARE ACUM A DOUA OARA S-AU TI PARIT INTRE
 AL TRILEA AN DINTRE A PATRA DOMNE
 A PREA INALTULUI NOSTRU DOMN
 IO CONSTANTIN NICOLAE
 VOEVOD
 CU BLAGOSLOVENIA PREA SFINTITULUI MITROPOLIT
 A TOATA UNGROVLAHIA KIR
 NEOFIT DE LA CRITA
 IN ORAS IN BUCURESTI LA LEAT 1747
 DE CUCEARNICUL INTRE PREOTI POPA STOICA
 IACOVICI TIPOGRAFUL."

Triodul

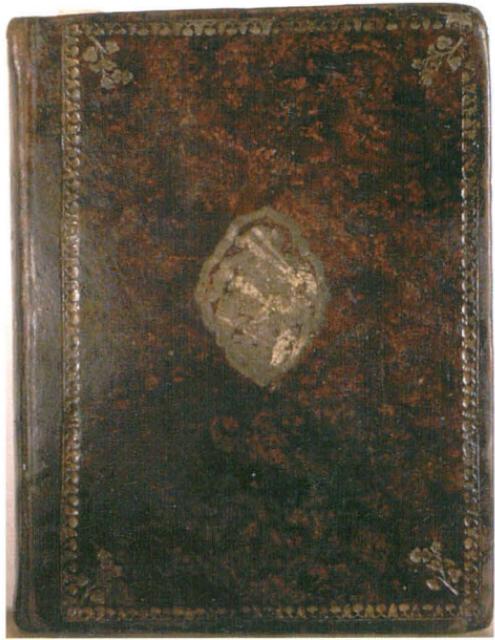
Cuprinde serviciile divine din timpul Postului Pastelui, care incepe cu Duminica Vameșului și a Fariseului și se încheie cu Săptămâna Patimilor. Deosebirea între Triod și Octoah sau Minei constă în faptul că în Octoah să în Minei canoanele sunt de nouă cantări sau ode, pe când în Triod cele mai multe canoane au trei cantări, de unde și numele cartii. Printre autorii imnelor din Triod se numără Sf. Andrei Criteanul, compozitor al Canonului cel Mare sau de pocaintă și Sf. Teodor Studițul.

Cartea a fost relegată în 1874 la Manastirea Antim într-o piele de vitel de culoare verde.

Coperta anterioară este imprimată și aurită cu o cruce încadrată de două chenare florale. Textul este tipărit în roșu și negru pe două coloane.

Capitolele sunt marcate de frontispicii figurative, cu reprezentări Deisis sau Iisus Pantocrator încadrat de Prorocii Moise și Ilie.

Foaia de titlu este frumos ornamentată cu titlul tipărit în negru și roșu, înscris într-o gravură. În partea superioară a foii de titlu este reprezentată Sf. Treime la Mamvri cu Maica Domnului și Arhanghelul Mihail în dreapta, și Sf. Ioan Botezatorul în stanga. Pe lateral sunt reprezentări Sf. Apostoli Petru și Pavel și Sf. Nicolae și Grigorie. În registrul inferior al paginii se află Sf. Imparati Constantin și Elena având în dreapta pe Sf. Muc. Gheorghe și Procopie iar în stanga pe Sf. Muc. Ecaterina și Dimitrie.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 10 793

DUMNEZEESTILE SI SFINTELE LITURGHII

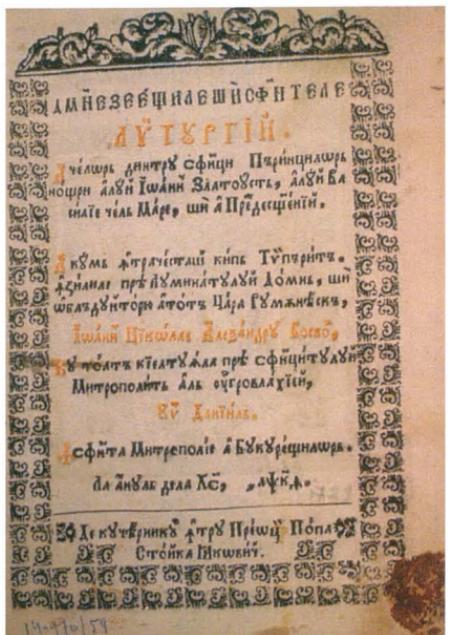
A CELOR DIN TRE SFINTI PARINTILOR NOSTRI
A LUI IOAN ZLATAUST, A LUI VASILII CEL
MARE SI A PREDESTENII
ACUMA TI PARIT INTRU AL DOILEA AN DIN
A PATRA DOMNIE A TARII RUMANESTI
A PREA LUMINATULUI SI PREA INALTATULUI
DOMNULUI NOSTRU
IOAN CONSTANTIN NICOLAE VOEVOD
CU BLAGOSLOVENIA PREA SFINTITULUI
MITROPOLITAL UNGROVLAHIEI
KIRNEOFIT
SI S-AU TI PARIT INTIPOGRAFIA DOMNEASCA
IN ORASUL BUCURESTILOR
LA ANUL DE LA ZIDIREA LUMII 7254(1746)
DE CU CEARNICUL INTRE PREOTI POPA
STOICA IACOVICI TIPOGRAFUL.

Liturghierul

Este o carte de slujba care cuprinde randuiala pentru preoti si diaconi la Vecernie, Utrenie si la cele trei liturghii ortodoxe, Liturghia Sf. Ioan Gura de Aur, cea a Sf. Vasile cel Mare si cea a Sf. Grigorie Dialogul. Mai cuprinde randuiala Impartasaniei, formele otpusturilor de peste an, rugaciuni la diferite trebuinte din viata omului, sinaxarul s.a.

Cartea este legata in piele de vitel marmorata si imprimata cu un chenar cu motive vegetale si un medalion reprezentandu-L pe Iisus Pantocrator.

Textul este tiparit in negru si rosu si este ornamentat cu frontispicuri florale si figurative, litere ornamentale si viniete. Fiecare Liturghie este marcata de xilogravuri ale Sf. Ierghi. La momentul Proscrimidiei (pregatirea materiei pentru Sf. Jertfa) este prezenta o imagine explicativa.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 14 970

**DUMNEZEESTILE SI SFINTELE
LITURGHII**
A CELOR DINTRÉ SFINTI PARINTILOR NOSTRI
A LUI IOAN ZLATAUST, A LUI VASILII CEL
MARE SI A PREDESTENII
ACUMA INTR-ACEST CHIP TI PARITA IN ZILELE
PREA LUMINATULUI DOMN SI OBLADUITORU
A TOATA TARA RUMANEASCA
IOAN NICOLAE ALEXANDRU VOEVOD
CU TOATA CHELTUIALA PREA SFINTITULUI
MITROPOLITAL UNGROVLAHIEI
KIR. DANIL
IN SFANTA MITROPOLIE A BUCURESTILOR
LA ANUL DE LA Hristos 1729
DE CUCEARNICUL INTRE PREOTI POPA
STOICA IACOVICI TIPOGRAFUL.

Liturghier

Cartea este legata in piele de vitel marmorata si imprimata cu un chenar cu motive vegetale si cu o cruce in centru.

Textul este tiparit in negru si rosu si este ornamentat cu frontispicii florale si figurative, litere ornamentale si viniete. Fiecare Liturghie este marcata de xilogravuri ale Sf. Ierhii. La momentul Proscomidiei (pregatirea materiei pentru Sf. Jertfa) este prezenta o imagine explicativa.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 10 793

*DUMNEZEESTILE SI SFINTELE
LITURGHII*

*A CELOR DIN TRE SFINTI PARINTILOR NOSTRI
A LUI IOAN ZLATAUST, A LUI VASILII CEL*

MARE SIA PREJDESTENII

ACUMA INTRU ACEST CHIP TIRARITE

*IN ZILELEA PREA LUMINATULUI DOMN SI
OBLADIUTORIU A TOATA TARA RUMANEASCA*

IOAN CONSTANTIN NICOLAE VOEVOD

*CU CHELTUIALA PREA SFINTITULUI MITROPOLITAL
CESARIEI PALESTINEI*

KIRANANIA

*SI S-AU TIPARIT IN MANASTIREA SFANTULUI
SAVEI IN BUCURESTI CE LASTE INCHINATA
IERUSALIMULUI*

37

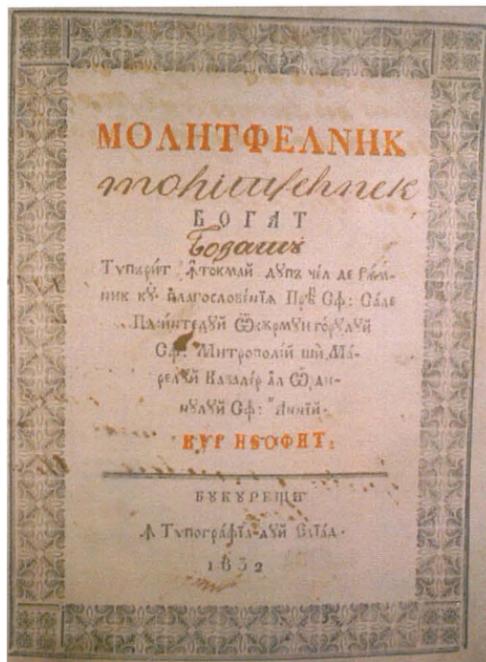
*INTIPOGRAFIA SCOALEI VACARESTILOR
LA ANUL DE LA HRISTOS 1741
DE CUCEARNICUL INTRE PREOTI POPA
STOICA IACOVICI*

Liturghier

Cartea are o frumoasa legatura in piele de vitel colorata brun-roscat, imprimata cu un chenar cu motive florale si scena Rastignirii in medalion pe coperta anteroara.

Forzaturile sunt doua colii manuscrise dintr-un Acatist al Maicii Domnului, scris cu cerneala ferogalica neagra si rosie.

Textul este tiparit in negru si rosu si este ornamentat cu frontispicuri florale si figurative, litere ornamentale si viniete. Fiecare Liturghie este marcata de xilogravuri ale Sf. Ierarhi. La momentul Proscomidiei (pregatirea materiei pentru Sf. Jertfa) este prezenta o imagine explicativa, iar la momentul Sf. Jertfe este reprezentat Iisus Painea vietii.

Colectia M.M.B. Nr. Inv.

MOLITFELNIC
BOGAT
TI PARIT INTOCMAI DUPA CEL
DE RAMNIC CU BLAGOSLOVENIA
PRE SFINTEI SALE PARINTELUI
OCARMUITORULUI
SFINTEI MITROPOLII SI MARELUI
CAVALERAL ORDINULUI
SFINTEI ANII
KIRNEOFIT
BUCURESTI
INTIPOGRAFIA LUI ELIAD
1832

Molitfelnicul

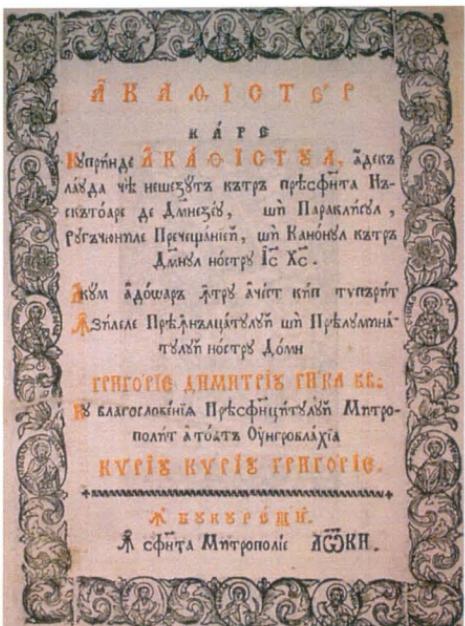
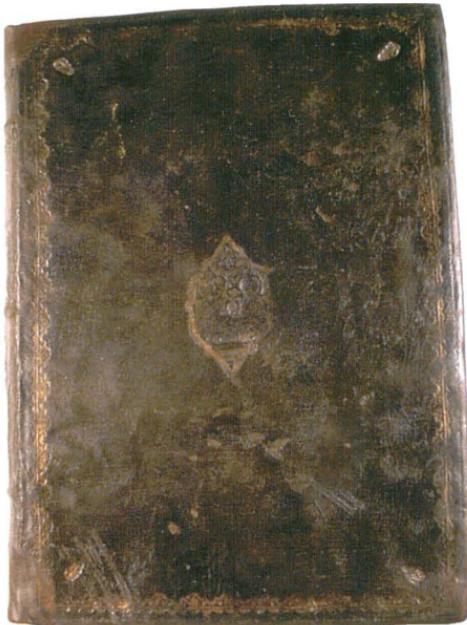
Cuprinde randuiala savarsirii Sf. Taine si a ierurgiilor, adica slujbele pentru diferite trebuinete si imprejurari din viata si de la moarte.

Cel mai bogat in continut este molitfelnicul Mitropolitului Petru Movila tiparit in limba slavona la Kiev in 1646 sub titlul de "Trebnic" care sta la baza molitfelnicului rusesc actual.

Cartea este legata in piele de vitel colorata in negru ,neimprimata.

Textul este tiparit in negru si rosu, cu litere ornamentale la inceput de paragraf.

Titlul este incadrat intr-un chenar cu motive vegetale.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 24 211

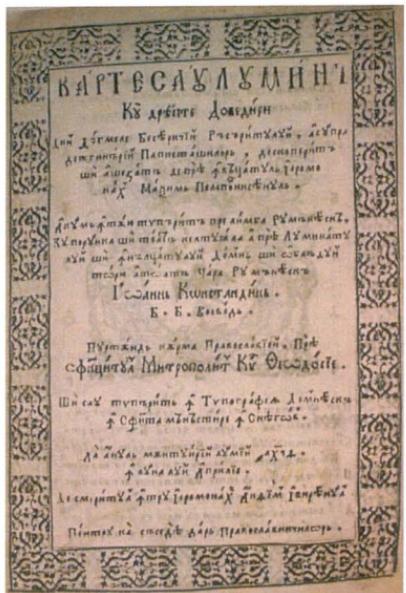
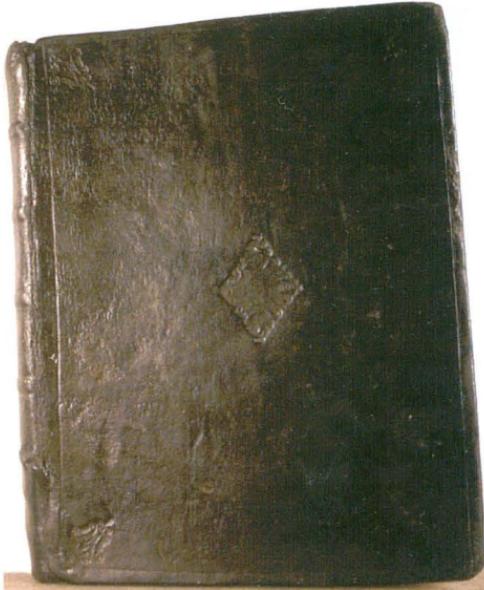
**ACATISTER
CARE**
CUPRINDE ACATISTUL ADECA
LAUDA CEA NESEZUTA CATRE PREASFANTA
NASCATOARE DE DUMNEZEU, SI PARACLISUL
RUGACIUNILE PRECESTANIEI, SI CANONUL CATRA
DOMNUL NOSTRU IISUS HRISTOS
ACUM A DOUA OARA IMTRU ACEST CHIP TI PARIT
IN ZILELE PREAINALTATULUI SI PREALUMINATULUI
NOSTRU DOMN
GRIGORIE GHICA VOEVOD
CU BLAGOSLOVENTIA PREASFINTITULUI MITROPOLIT
A TOATA UNGROVLAHIA
KIRIU KIR GRIGORIE
IN BUCURESTI
IN SFANTA MITROPOLIE 1828

Acatistierul

Cuprinde acatiste, adica innuri de lauda si preamarire adresate sfintilor. Toate au ca model Acatistul Sf. Fecioare sau al Bunevestiri, compuse de Sf. Roman Melodul (sec VI) sau de Sf. Andrei Criteanul (sec VIII) si de altii mai tarziu.

Cartea este legata in piele de capra colorata in negru si imprimata cu un chenar simplu si un medalion central.

Textul este tiparit in negru si rosu si este incadrat de un chenar ornamental cu motive vegetale si doausprezece medalioane cu portrete de sfinti. Exista sase chenare diferite care se repeta la fiecare trei file. Fiecare tropar incepe cu o litera ornamentalala tiparita in rosu si este insotit de xilogravuri cu scene din viata Maicii Domnului sau din viata si activitatea Mantuitorului Iisus Hristos.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 1472

"CARTE SAU LUMINA
 CU DREPTE DOVEDIRI
 DIN DOGMELE BESEARICII RASARITULUI, ASUPRA
 DEJGHINARII PAPISTASILOR DESCOPERITA
 SI ASEZATA DE PREA INVATATUL IEROMONAH
 MAXIM PELOPONISEANUL
 ACUM INTAIU TIPARITA PRE LIMBA RUMANEASCA
 CU PORUNCA SI TOATA CHELTUIALA A PREA LUMINATULUI
 SI INALTATULUI DOMNISI OBLADUIITORIU A
 TOATA TARA ROMANEASCA
 IOAN CONSTANTIN
 BASARAB VOEVOD
 PURTAND CARMA PRAVOSLAVIEI, PREA
 SFINTITUL MITROPOLIT KIR TEODOSIE
 SI SAU TIPARIT INTIPOGRAFIA DOMNEASCA
 IN SF. MANASTIRE IN SNAГОV
 LA ANUL MANTUIRII 1699
 IN LUNA LUI APRILIE
 DE SMERITUL INTRU IEROMONAHANTIM IVIREANU
 PENTRU CASASE DEA DAR PRAVOSLAVNICILOR."

“Carte sau lumina”

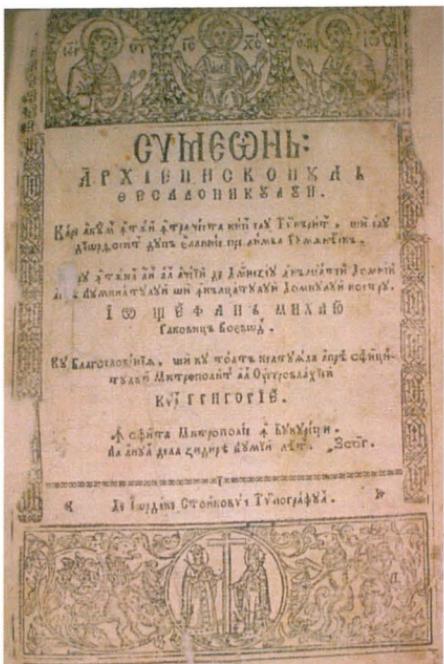
Lucrarea este o traducere după Sf. Maxim Peloponesianul și are un conținut teologic ce se referă la diferențele dogmatice dintre Biserica Ortodoxă și Biserica romano-catolică ce privesc primatul papal, filioque, teoria concomitentei, Purgatoriu și altele.

Legatura este în piele de oaie colorată în negru, imprimată simplu cu un motiv decorativ în colturi și în centru.

Textul este tiparit în cerneala neagră și este încadrat de un chenar liniar.

Litera este marunta și asemănatoare celei din Biblia de la 1688.

Foaia de titlu este tiparita în negru cu textul încadrat într-un chenar sobru. Pe verso se află stema domnitorului Constantin Brancoveanu insotită de opt versuri de stema.

Colectia M.M.B. Nr. Inv. 14 487

SIMEON
ARHIEPISCOPUL
TESALONICULUI

CARE ACUM INTAI INTR-ACEST CHIPS-AU TI PARIT SI S-AU
DIORDOSIT DUPA ELINESTE PRE LIMBA RUMANEASCA
INTRU INTAIUL ANAL ACEII DE DUMNEZEU INALTATEI
DOMNII A PREA LUMINATULUI SI INALTATULUI
DOMNULUI NOSTRU IO STEFAN MIHAIU
RACOVITA VOEVOD
CU BLAGOSLOVENIA SI CU TOATA CHELTUIALA A PREA
SFINTITULUI MITROPOLITAL UNGROVLAHIEI
KIRIU GRIGORIE
IN SFANTA MITROPOLIE IN BUCURESTI
LA ANUL DE LA ZIDIREA LUMII LEAT 7273(1765)
DE IORDACHE STOICOVICI TIPOGRAFUL

Voroava de intrebari si raspunsuri

Carte cu continut dogmatic realizata sub forma de intrebari si raspunsuri referitoare la dogmele crestine.

Legatura cartii este in piele de vitel colorata brun-roscat, imprimata cu un chenar ornamental cu motive vegetale si un medalion pe coperta anterioara. Pe coperta posterioara sunt imprimate motive geometrice.

Textul este tiparit in negru si incadrat de un chenar liniar.

Titlul este inchis intr-un chenar cu motive geometrice. In partea superioara a paginii este un frontispiciu figurativ cu medalioane reprezentand pe Iisus Hristos, Maica Domnului si Sf. Ioan Botezatorul. In partea inferioara sunt reprezentati in medalion Sf. Constantin si Elena. Pe verso-ul foii de titlu este tiparita stema domnitorului insotita de zece versuri de stema.

